

Proces barceloński: Unia na rzecz regionu Morza Śródziemnego

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 5 czerwca 2008 r. w sprawie procesu barcelońskiego: Unia na rzecz regionu Morza Śródziemnego

Parlament Europejski,

- uwzględniając deklarację barcelońską przyjętą podczas konferencji eurośródziemnomorskiej ministrów spraw zagranicznych, która odbyła się w Barcelonie w dniach 27–28 listopada 1995 r., ustanawiającą partnerstwo eurośródziemnomorskie,
 - uwzględniając komunikat Komisji dla Parlamentu Europejskiego i Rady zatytułowany: Proces barceloński: Unia na rzecz regionu Morza Śródziemnego COM(2008)0319,
 - uwzględniając zatwierdzenie przez Radę Europejską obradującą w dniach 13–14 marca 2008 r. w Brukseli zasady dotyczącej ustanowienia procesu barcelońskiego: Unia na rzecz regionu Morza Śródziemnego,
 - uwzględniając deklarację końcową prezydencji Eurośródziemnomorskiego Zgromadzenia Parlamentarnego (EMPA), a także zalecenia przyjęte przez EMPA podczas 4. posiedzenia plenarnego w Atenach w dniach 27-28 marca 2008 r.,
 - uwzględniając konkluzje eurośródziemnomorskiej konferencji ministrów spraw zagranicznych w Neapolu w dniach 2–3 grudnia 2003 r. oraz w Lizbonie w dniach 5–6 listopada 2007 r.,
 - uwzględniając komunikat Komisji dla Rady i Parlamentu Europejskiego w sprawie wzmocnienia Europejskiej Polityki Sąsiedztwa (EPS) (COM(2006)0726),
 - uwzględniając konkluzje szczytu eurośródziemnomorskiego zorganizowanego z okazji dziesiątej rocznicy partnerstwa eurośródziemnomorskiego w Barcelonie w dniach 27-28 listopada 2005 r.,
 - uwzględniając komunikat Komisji dla Rady i Parlamentu Europejskiego zatytułowany: "Wzmocnienie działań UE i partnerów śródziemnomorskich w zakresie praw człowieka i demokratyzacji-Wytyczne strategiczne (COM(2003)0294),
 - uwzględniając swoje wcześniejsze rezolucje w sprawie polityki śródziemnomorskiej Unii Europejskiej, a w szczególności rezolucję z dnia 15 marca 2007 r.¹,
 - uwzględniając art. 103 ust. 2 Regulaminu,
- A. mając na uwadze strategiczne znaczenie dla UE regionu śródziemnomorskiego i Bliskiego Wschodu oraz potrzebę oparcia polityki śródziemnomorskiej na zasadach solidarności, dialogu, współpracy i wymiany w celu sprostania wspólnym wyzwaniom i osiągnięcia celu, jakim jest stworzenie obszaru pokoju, stabilności i wspólnego dobrobytu,

¹ Dz.U. C 301 E z 13.12.2007, str. 206.

- B. mając na uwadze, że na szczycie inauguracyjnym dotyczącym procesu barcelońskiego: Unia na rzecz regionu Morza Śródziemnego w Paryżu, który odbędzie się w dniu 13 lipca 2008 r. powinny zostać ustalone jasne wytyczne dotyczące wzmocnienia wielostronnych stosunków pomiędzy UE i jej partnerami śródziemnomorskimi, w tym poprzez rozszerzenie metod pracy i większe dzielenie się obowiązkami,
- C. mając na uwadze, że należy odpowiednio uwzględnić analizę dokonań i wad procesu barcelońskiego, tak aby umożliwić nowe, skuteczne podejście do stosunków eurośródziemnomorskich oraz nadanie nowego impulsu procesowi barcelońskiemu; mając na uwadze, że w tym kontekście istotne znaczenie ma sprostanie trudności napotykanym przy rozwijaniu współpracy i pogłębianiu partnerstwa eurośródziemnomorskiego, takim jak trwający konflikt na Bliskim Wschodzie, duże napięcie polityczne np. w regionie Zachodniej Sahary, brak istotnych postępów w zakresie demokracji i praw człowieka oraz brak publicznej świadomości omawianego procesu,
- D. mając na uwadze, że ogólna ocena procesu barcelońskiego wykazuje, że mimo jego zbyt małych osiągnięć w porównaniu do pierwotnych celów ma on potencjał, który powinien zostać zoptymalizowany,
1. z zadowoleniem przyjmuje wyżej wymieniony komunikat Komisji zatytułowany: "Proces barceloński: Unia na rzecz regionu Morza Śródziemnego" i zgadza się z celem nowej inicjatywy skierowanej na nadanie świeżego politycznego i praktycznego impulsu stosunkom wielostronnym UE z jej partnerami śródziemnomorskimi poprzez podwyższenie politycznego szczebla tych stosunków, zwiększenie współodpowiedzialności oraz lepszy podział obowiązków, a także poprzez prowadzenie regionalnych projektów odpowiadających potrzebom obywateli tego regionu;
 2. uważa, że należy nadać świeży i nowy rozmach procesowi barcelońskiemu w celu zwiększenia jego widoczności oraz płynących z niego wymiernych korzyści dla obywateli, a w szczególności dla obywateli południowego wybrzeża regionu Morza Śródziemnego;
 3. podziela pogląd, iż istnieje potrzeba ożywienia procesu barcelońskiego, który powinien pozostać centralnym elementem współpracy UE z regionem Morza Śródziemnego, jako jedyne forum, na którym wszyscy partnerzy śródziemnomorscy wymieniają poglądy i angażują się w konstruktywny dialog; uważa deklarację barcelońską, jej cele i obszary współpracy za kamień milowy tych stosunków; wyraża nadzieję, że nowa inicjatywa opierać się będzie na osiągnięciach partnerstwa eurośródziemnomorskiego i wniesie do procesu wartość dodaną;
 4. wzywa zatem kraje, które nie włączyły się w proces barceloński, do wspólnego przyjęcia dorobku barcelońskiego, aby pracować nad osiągnięciem tych samych celów;
 5. zdecydowanie popiera proponowany rozwój procesu barcelońskiego: Unia na rzecz regionu Morza Śródziemnego, konsolidujący obszar eurośródziemnomorski w oparciu o zasady demokracji i poszanowanie państwa prawa, co powinno prowadzić do silnego partnerstwa w zakresie polityki zagranicznej i bezpieczeństwa;
 6. wzywa Radę i Komisję do dokonania oceny nowej instytucji oraz implikacji prawnych tej nowej ważnej inicjatywy, zwłaszcza w odniesieniu do postanowień traktatu lizbońskiego;
 7. zapewnia o swojej gotowości do współpracy nad ustanowieniem ram instytucjonalnych

procesu barcelońskiego: Unia na rzecz regionu Morza Śródziemnego, wskazuje, że jako jedno z ramion władzy budżetowej UE będzie uczestniczyć w tym procesie w celu zagwarantowania, że nowe ramy i podejmowane w nich projekty odniosą sukces;

8. z zadowoleniem przyjmuje wniosek Komisji w sprawie ustanowienia wspólnej prezydencji procesu barcelońskiego: Unia na rzecz regionu Morza Śródziemnego na szczelbu szefów państw oraz ministrów spraw zagranicznych, uznając, że zwiększy to wspólną odpowiedzialność za współpracę eurośródziemnomorską; przyjmuje z zadowoleniem propozycję Komisji, aby wspólna Prezydencja UE była sprawowana przez właściwe instytucje UE; podkreśla, że prezydencja reprezentująca region Morza Śródziemnego powinna być nominowana na drodze porozumienia partnerów śródziemnomorskich oraz że państwo sprawujące prezydencję powinno zapraszać wszystkie państwa uczestniczące w procesie barcelońskim: Unia na rzecz regionu Morza Śródziemnego na posiedzenia na szczycie i na szczelbu ministerialnym;
9. popiera wniosek Komisji w sprawie utworzenia wspólnego stałego komitetu z siedzibą w Brukseli, składającego się z nominowanych przedstawicieli wszystkich uczestników procesu barcelońskiego: Unia na rzecz Regionu Morza Śródziemnego, który może odegrać istotną rolę w umacnianiu zarządzania instytucjonalnego;
10. uważa, że nowy proponowany sekretariat powinien zostać włączony do służb Komisji i mogłyby się składać z urzędników oddelegowanych przez wszystkich uczestników procesu oraz że powinien on wносить wartość dodaną do istniejących struktur, aby wzmocnić zdolność administracyjną wsparcia całego procesu;
11. uważa, że nowy proponowany sekretariat powinien przyczyniać się do większej widoczności nowego procesu barcelońskiego: Unia na rzecz regionu Morza Śródziemnego w terenie oraz że powinien on zdecydowanie skoncentrować się na projektach regionalnych, a także powinien móc przyjąć odpowiedzialność za cały szereg zadań mających na celu dobre zarządzanie projektami;
12. wzywa jednak Radę i Komisję do domagania się od kraju przyjmującego sekretariat podjęcia zobowiązania w zakresie przestrzegania wartości procesu barcelońskiego dotyczących demokracji i praw człowieka;
13. z zadowoleniem przyjmuje wniosek Komisji w sprawie wzmocnienia relacji UE na szczelbu politycznym z partnerami śródziemnomorskimi poprzez organizowanie co dwa lata spotkań na szczycie w ramach procesu barcelońskiego: Unia na rzecz regionu Morza Śródziemnego, których celem byłoby przyjmowanie deklaracji politycznych oraz decyzji w sprawie głównych programów i projektów realizowanych na poziomie regionalnym;
14. jest zdania, że Eurośródziemnomorskie Zgromadzenie Parlamentarne (EMPA) powinno w pełni uczestniczyć w przygotowaniach do tych szczytów i w samym ich przebiegu;
15. z zadowoleniem przyjmuje wniosek Komisji dotyczący roli Eurośródziemnomorskiego Zgromadzenia Parlamentarnego (EMPA), które powinno stać się nieodłączną częścią ram instytucjonalnych procesu barcelońskiego: Unia na rzecz regionu Morza Śródziemnego, nadając mu wymiar parlamentarny; podkreśla, że konieczne jest zwiększenie legitymacji demokratycznej, a także wzmocnienie roli EMPA – jedyne zgromadzenie parlamentarne skupiającego 27 państw członkowskich UE i wszystkie strony zaangażowane w proces pokojowy na Bliskim Wschodzie; jest zdania, że EMPA jako organ

doradcy powinno posiadać uprawnienia do składania wniosków i dokonywania oceny; popiera uczestnictwo w EMPA parlamentarnych przedstawicielstw krajów, które nie są stroną procesu barcelońskiego;

16. przypomina, że do rozwoju demokracji należy dążyć poprzez wspieranie reform politycznych i podkreśla, że wiarygodność europejskiej polityki demokratyzacji i propagowania poszanowania praw człowieka zależy od mocnego i widocznego wsparcia dla społeczeństwa obywatelskiego i demokratycznych organizacji politycznych w południowej części basenu Morza Śródziemnego; wzywa do silnego zaangażowania społeczeństwa obywatelskiego i przedstawicieli partnerów społecznych w ramy instytucjonalne procesu barcelońskiego: Unia na rzecz regionu Morza Śródziemnego;
17. wskazuje, że jednym z głównych celów polityki eurośródziemnomorskiej jest promowanie zasady państwa prawa, demokracji, poszanowania praw człowieka i pluralizmu politycznego oraz uważa, że w związku z tym partnerstwo eurośródziemnomorskie nie osiągnęło jeszcze oczekiwanych rezultatów w dziedzinie praw człowieka; wzywa zatem Radę i Komisję do wyraźnego ujęcia promowania praw człowieka i zasad demokracji w ramach celów nowej inicjatywy oraz do dalszego wzmacniania procesu wdrażania istniejących mechanizmów, takich jak klauzula praw człowieka zawarta w porozumieniach stowarzyszeniowych oraz stworzenie mechanizmu wdrażania tej klauzuli w porozumieniach nowej generacji, dwustronne plany działania w ramach europejskiej polityki sąsiedztwa czy powołanie podkomisji ds. praw człowieka;
18. zwraca uwagę, że zakres współpracy eurośródziemnomorskiej musi rozciągnąć się na inne państwa basenu Morza Śródziemnego oraz podkreśla konieczność pełnego uznania całej tożsamości śródziemnomorskiej innych krajów;
19. przypomina przykłady inicjatyw zgłoszonych przez Komisję, takich jak „autostrady morskie”, połączenie arabskiej autostrady Maghrebu (AMA), oczyszczenie Morza Śródziemnego z zanieczyszczeń, ochrona cywilna oraz śródziemnomorski plan słoneczny; wyraża zainteresowanie możliwościami w zakresie wytwarzania energii elektrycznej wysokiej mocy, wykorzystującego energię cieplną słońca na północnoafrykańskiej pustyni i zaleca nadanie priorytetu omówieniu tego zagadnienia na wstępnych posiedzeniach Unii na rzecz regionu Morza Śródziemnego; popiera też inne projekty, takie jak odsalanie wody w celu ułatwienia dostępu do wody pitnej, co wielu krajom z regionu Morza Śródziemnego przysparza poważnych zmartwień;
20. podkreśla konieczność, aby projekty realizowane w ramach procesu barcelońskiego: Unia na rzecz regionu Morza Śródziemnego były otwarte dla wszystkich państw członkowskich UE i partnerów śródziemnomorskich zainteresowanych uczestnictwem, zwłaszcza jeżeli są szczególnie zainteresowane udziałem w konkretnych projektach lub dziedzinach;
21. wzywa Komisję, aby regularnie udzielała Parlamentowi i EMPA informacji o postępach tych regionalnych projektów oraz aby rozpatrzyła wnioski i oceny przedstawione na szczeblu parlamentarnym z myślą o podniesieniu rangi tego procesu oraz zwiększeniu zdolności absorpcyjnej i wartości dodanej w odniesieniu do obywateli regionu;
22. podkreśla, że partnerstwo eurośródziemnomorskie nie może się koncentrować wyłącznie na kwestiach gospodarczych i handlowych; przypomina, że trzy filary procesu barcelońskiego są ze sobą ściśle powiązane; zwraca uwagę, że celem pierwszego filaru było dążenie do „pokoju, stabilności i dobrobytu”, a w ramach planowanej Karty Pokoju i Stabilności nie

dokonano znaczących postępów; podkreśla, że utworzenie strefy wolnego handlu oraz liberalizacja handlu nie są celami samymi w sobie, lecz powinno im towarzyszyć zacieśnienie współpracy regionalnej oraz zwiększenie integracji społecznej i środowiska naturalnego;

23. zwraca uwagę, że strategie polityki gospodarczej muszą być oceniane nie tylko pod kątem ich udziału we wzroście gospodarczym, ale także pod względem liczby tworzonych miejsc pracy i ich wkładu w zwalczanie ubóstwa; w tym kontekście podkreśla potrzebę zwiększenia wsparcia UE dla programów państw partnerskich basenu Morza Śródziemnego, aby ułatwić tworzenie korzystnego klimatu dla zwiększenia inwestycji, a także potrzebę zachęcania młodych ludzi do tworzenia małych przedsiębiorstw, w tym poprzez ułatwianie dostępu do mikrokredytów; uważa w związku z powyższym, że należy wzmocnić wsparcie płynące z instrumentu eurośródziemnomorskiego na rzecz partnerstwa i inwestycji (FEMIP), w tym kampanie informacyjne;
24. zwraca uwagę na swoją propozycję utworzenia eurośródziemnomorskiego banku inwestycji i rozwoju będącego w stanie przyciągać bezpośrednio inwestycje zagraniczne, których brakuje w regionie eurośródziemnomorskim, oraz przypomina że udział krajów Zatoki Perskiej jako pierwszych inwestorów w regionie mogłyby przyczynić się do realizacji tego celu;
25. potwierdza konieczność wzmocnienia pozycji kobiet w regionie śródziemnomorskim poprzez politykę na rzecz zwiększania roli kobiet w ich społeczeństwach oraz promowanie równości płci; podkreśla, że poszanowanie tradycji i zwyczajów nie musi szkodzić podstawowym prawom kobiet;
26. podkreśla potrzebę zaproponowania śródziemnomorskim partnerom UE ciekawej oferty programów w dziedzinie współpracy kulturalnej poprzez szersze wykorzystanie programu ERASMUS MUNDUS oraz programu Euromed Audiovisual II (2006-2008), które powinny zostać wzmocnione i przedłużone, oraz w ogólności instrumentu Europejskiej Polityki Sąsiedztwa¹;
27. zobowiązuje swojego Przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji, Wysokiemu Przedstawicielowi UE ds. Wspólnej Polityki Zagranicznej i Bezpieczeństwa, rządów i parlamentom państw członkowskich oraz rządów i parlamentom państw uczestniczących w procesie barcelońskim.

¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1638/2006 z dnia 24 października 2006 r. określające przepisy ogólne w sprawie ustanowienia Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa i Partnerstwa (Dz.U. L 310 z 9.11.2006, str. 1).